

Anonimizált változat

Fordítás

C-914/19 – 1

C-914/19. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2019. december 12.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Consiglio di Stato (Olaszország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. szeptember 19.

Fellebbező:

Ministero della Giustizia, képviseli a jelenleg hivatalban lévő miniszter

Ellenérdekű fél:

GN

Beavatkozó felek:

HM

JL

JJ

Kihirdetve 2019. november 28-án

[omissis]

OLASZKÖZTÁRSASÁG

A Consiglio di Stato

(Sezione Quarta) (államtanács [negyedik tanács], Olaszország) bíróságként eljárva

meghozta a következő

VÉGZÉST

a jelenleg hivatalban lévő miniszter [omissis] által képviselt Ministero della Giustizia (igazságügyi minisztérium, Olaszország) által

GN-nel [omissis]

szemben

a bíróság előtt meg nem jelenő HM, JL és JJ;

tekintetében

a T.a.r. per il Lazio, Sezione Prima (Lazio tartomány római székhelyű közigazgatási bírósága, első tanács, Olaszország) 2018. november 12-i 10885. sz. ítéletének

megváltoztatása

iránt előterjesztett, 2018. évi 10319. általános nyilvántartási számú fellebbezés tárgyában.

[eredeti 2. o.]

[omissis]

1. Az ötven éven felüli ellenérdekű fél a T.a.r. per il Lazio (Lazio tartomány közigazgatási bírósága; a továbbiakban: T.a.r.) előtt megtámadta az igazságügyi minisztérium főigazgatójának 500 közjegyzői álláshely betöltését szolgáló versenyvizsgát kiíró 2016. április 21-i rendeletét abban a részében, amelyben az részvételi feltételként a rendelet dátumát alapul véve ötvenéves felső korhatárt írt elő.

Az érintett a kiegészítő jogalapokkal megtámadta a rendeletet, amely kizárta őt az írásbeli vizsgákon való részvételből amiatt, hogy a kiírás időpontjában már betöltötte az ötvenedik életévét.

Az eljárás folyamán a T.a.r. biztosítási intézkedésével engedélyezte az érintett számára, hogy részt vegyen a versenyvizsga írásbeli és szóbeli vizsgáin, amelyeket az érintett sikeresen teljesített.

A T.a.r. 2018. évi 10885. sz. ítéletével megállapította, hogy a kereset az eljáráshoz fűződő érdek hiánya miatt elfogadhatatlan tekintettel arra, hogy az érintett sikeresen teljesítette a versenyvizsga vizsgáit.

Az igazságügyi minisztérium az említett ítélet ellen fellebbezést terjesztett elő, amelyben arra hivatkozott, hogy a T.a.r.-nak el kellett volna utasítania a keresetet

és nem tulajdoníthatott volna jelentőséget a versenyvizsga vizsgái sikeres, az ítélet meghozataláig terjedő időszakra elrendelt biztosítási intézkedés révén lehetővé tett teljesítésének.

Az ellenérdekű fél kifogásokat terjesztett elő és a minisztérium fellebbezésének elutasítását kérte, valamint a codice del processo amministrativo (közigazgatási eljárási törvénykönyv) 101. cikkének 2. pontja alapján újból előterjesztette az el nem bírált kérelmeket, másodlagosan pedig előzetes döntéshozatal céljából a beadványban szereplő kérdésnek az Európai Unió Bírósága elé terjesztését kérte.

[eredeti 3. o.]

Ezenfelül az ellenérdekű fél arra is hivatkozott, hogy a sikeresnek nyilvánított pályázók száma (419) nem éri el a kiírt álláshelyek számát (500), és hogy a közjegyzői székhelyére a rangsorban hátrébb végző egyetlen pályázó sem pályázott, így nincsenek ellenérdekelt személyek.

A 2019. szeptember 19-i nyilvános tárgyaláson az ügy az érdemi határozathozatal szakaszába jutott.

2. Az eljáró tanács a 2019. november 28-i 8152. sz. nem jogerős ítélettel:

- helyt adott az igazságügyi minisztérium által az elsőfokú kereset elfogadhatatlanságának megállapítása ellen előterjesztett fellebbezésnek és – a megtámadott ítéletet megváltoztatva – az első fokon előterjesztett kereset elfogadhatóságát állapította meg;

- elutasította az ellenérdekű fél által felhozott kifogásokat, amelyek értelmében – a kiírásban szereplő – ötvenéves korhatárra vonatkozó rendelkezés ellentétes a nemzeti joggal;

- az ellenérdekű fél által a közigazgatási eljárási törvénykönyv 101. cikkének 2. bekezdése alapján újból előterjesztett, a kiírás szóban forgó rendelkezésének az uniós rendelkezésekkel való összeegyeztethetlenségével kapcsolatos kifogásokra tekintettel az eljárást felfüggesztette és az EUMSZ 267. cikk (2) és (3) bekezdése alapján előzetes döntéshozatal céljából az alábbiak szerint megfogalmazott kérdést az Európai Unió Bírósága elé terjesztette;

- az összes további kérdésben való döntéshozatalt elhalasztotta a jogerős ítélet meghozataláig.

3. Az eljáró tanács az említett, 2019. évi 8152. sz. ítéletével úgy ítélte meg, hogy a kiírásban szereplő rendelkezés megfelel a hatályos olasz jognak, mivel a legge n. 1365 del 1926 (1926. évi 1365. sz. törvény) d.lgs. n. 166 del 2006 (2006. évi 166. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet) 13. cikke által felváltott 1. cikke harmadik bekezdésének b) pontja a közjegyzői versenyvizsgán való részvétel feltételét illetően akként rendelkezik, hogy a pályázók a versenyvizsgán

akkor vehetnek részt, ha a versenyvizsga-kiírás közzétételének napján még nem töltötték be az ötvenedik életévüket.

4. Az ellenérdekű fél előadta, hogy a (kiegészítő jogalapokkal megtámadott) kizárási intézkedés alapját képező korhatár (elsőfokú eljárást megindító keresettel megtámadott) kiírásban történő előírása sérti az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmának – az Európai Unió Alapjogi Chartájának **[eredeti 4. o.]** 21. cikkében és az EUMSZ 10. cikkben rögzített, valamint a D.Lgs. n. 216/2003 (216/2003. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet) révén a belső jogba átültetett 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv 6. cikkében előírt – uniós elvét.

Az ellenérdekű fél előadta, hogy – még ha a hatályos szabályozás leírásával kapcsolatban kétségek is merülnek fel – az „[uniós joggal] összhangban álló értelmezés” közösségi követelményére tekintettel azt az értelmezést kell előnyben részesíteni, amely szerint a 1926. augusztus 6-i 1365. sz. törvény 1. cikkében szereplő korhatár-előírást immár hatályon kívül helyezettnek lehet tekinteni, mivel az ezzel ellentétes megoldás nem lenne összeegyeztethető a közvetlen hatállyal rendelkező uniós szabályokkal.

Az ellenérdekű fél azt is előadta, hogy a 2000/78/EK irányelv 6. cikke értelmében az életkoron alapuló eltérő bánásmód kizárólag akkor egyeztethető össze az irányelvvél, ha olyan „törvényes cél” által objektíven és észszerűen igazolt, amelyre a tagállam akkor hivatkozhat, ha az a követendő célok megvalósításával arányos és ahhoz megfelelő, a közjegyzői hivatás gyakorlására vonatkozó korhatár-előírást viszont – amennyiben azt még hatályosnak kell tekinteni – nem igazolja az azt előíró törvény (1365/1923 törvény), még kevésbé a többi hivatás gyakorlását szabályozó törvény, amelyekből a más, az állam bírójához vagy az államot képviselő ügyvédhez hasonló tevékenységekhez képest – amely tevékenységek gyakorlását illetően már régen hatályon kívül helyeztek minden, korhatárral kapcsolatos előírást – egyértelmű ellentmondások következnek.

Az ellenérdekű fél másodlagosan azt kérte, hogy a végső fokon eljáró Consiglio di Stato (államtanács) – amennyiben kétségei merülnek fel az uniós szabályok helyes értelmezését illetően – az EUMSZ 267. cikk második bekezdése alapján előzetes döntéshozatal céljából terjessze a kérdést az Európai Unió Bírósága elé.

5. Az igazságügyi minisztérium ezzel ellentétesen érvelt, azt hangsúlyozva, hogy a jogalkotónak a közjegyzői versenyvizsgán való részvétel korhatárhoz kötésére vonatkozó döntése nem észszerűtlen, mivel egy bizonyos életkort már betöltött szakemberek tartós foglalkoztatása ellentétes azzal az igénnyel, hogy a közhivatal ellátásának stabilitását hosszú időre, a közjegyzői társadalombiztosítási rendszer kiadásai egyensúlyának sérelme nélkül biztosítsák, **[eredeti 5. o.]** ami akadályt képez a nyugdíjkorhatárhoz közel álló személyek felvételének.

6. Az uniós szabályozás keretében az alábbiak is relevanciával bírnak:

- az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikke, amely tiltja az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetést;

- az Európai Unió működéséről szóló szerződés 10. cikke, amelynek értelmében politikái és tevékenységei meghatározása és végrehajtása során az Unió küzd mindenfajta életkoron alapuló megkülönböztetés ellen;

- a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv 6. cikke, amely akként rendelkezik, hogy a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az életkoron alapuló eltérő bánásmód nem jelent hátrányos megkülönböztetést, ha – a nemzeti jog keretein belül – egy törvényes cél által objektíven és észszerűen igazolt, beleértve a foglalkoztatáspolitikát, a munkaerő-piaci és a szakképzési célkitűzéseket, és ha a cél elérésének eszközei megfelelőek és szükségesek.

Ebben az összefüggésben az 1926. évi 1365. sz. törvény 2006. évi 166. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 13. cikkével felváltott 1. cikke harmadik bekezdésének b) pontja – a fentieknek megfelelően – akként rendelkezik, hogy a pályázók a közjegyzői versenyvizsgán akkor vehetnek részt, ha a versenyvizsga-kiírás napján még nem töltötték be az ötvenedik életévüket.

7. Az eljáró tanács úgy ítéli meg, hogy az ellenérdekű fél érvelései nem teszik lehetővé a belső jogi rendelkezés alkalmazásának mellőzését, mivel az uniós jogba való esetleges ütközés okai nem közvetlenek, nem kellően egyértelműek, pontosak és feltétel nélküliek.

Először is, a szakmai képesítések elismeréséről szóló, 2005. szeptember 7-i 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikke rögzíti, hogy azt a tagállamok minden olyan állampolgárára alkalmazni kell, aki önálló vállalkozóként vagy **[eredeti 6. o.]** munkavállalóként, beleértve a szabadfoglalkozásúakat, egy attól eltérő tagállamban kíván egy szabályozott szakmát gyakorolni, mint amelyben szakmai képesítését szerezte (az (1) bekezdés), míg az nem alkalmazandó a hivatalos kormányzati aktussal kinevezett közjegyzőkre (a (4) bekezdés).

Következésképpen mindenekelőtt arról kell megbizonyosodni, hogy valamely tagállamban a közjegyzői hivatás gyakorlása szabályozásának szükségszerűen a tagállam nemzeti joga uniós joggal való összehangolásának tárgyát kell-e képeznie.

Ezenfelül a 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv említett, „az életkoron alapuló eltérő bánásmód igazolása” címet viselő 6. cikke rögzíti, hogy a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az életkoron alapuló eltérő bánásmód nem jelent hátrányos megkülönböztetést, ha – a nemzeti jog keretein belül – egy törvényes cél által objektíven és észszerűen igazolt, beleértve a foglalkoztatáspolitikát, a munkaerő-piaci és a szakképzési célkitűzéseket, és ha a cél elérésének eszközei megfelelőek és szükségesek.

8. Az eljáró tanács azonban arra az álláspontra helyezkedik, hogy kétségek merülnek fel azzal kapcsolatban, hogy összeegyeztethető-e az az életkoron alapuló eltérő bánásmód szempontjából releváns uniós joggal az 1926. évi 1365. sz. törvény 2006. évi 166. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 13. cikkével felváltott 1. cikke harmadik bekezdésének b) pontja.

Ugyanis úgy ítéltető meg, hogy a nemzeti jogi rendelkezés – azzal, hogy kizárólag a versenyvizsga kiírásának napján ötvenedik életévüket még be nem töltött pályázók számára teszi lehetővé a közjegyzői álláshelyek betöltését szolgáló versenyvizsgán való részvételt – nem törvényes cél által objektíven és észszerűen indokolt.

Másképpen megfogalmazva, úgy ítéltető meg, hogy törvényes cél hiányában az olasz állam jogszabályi rendelkezése a közjegyzői hivatás gyakorlásának lehetőségét illetően életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetést ír elő, ami a releváns EK irányelv által meg nem engedett eltérő bánásmódot eredményez.

9. Következésképpen a jelen ügy eldöntéséhez, azt követően, hogy az Európai Unió Bírósága megállapította, hogy valamely tagállamban a közjegyzői hivatás gyakorlásának szabályozásának a tagállam nemzeti joga uniós joggal való összehangolásának tárgyát kell képeznie, az EUMSZ 267. cikk (2) és (3) bekezdése alapján **[eredeti 7. o.]** előzetes döntéshozatal céljából azt a kérdést kell a Bíróság elé terjeszteni, hogy „ellentétes-e az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikkével, az EUMSZ 10. cikkével és a 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv 6. cikkével – abban a részükben, amelyben a foglalkoztatáshoz való hozzájutás terén tiltják az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetést – az, ha valamely tagállam a közjegyzői hivatás gyakorlását korhatárhoz köti?”

[omissis] [eljárási formulák]

Így határozott Rómában, zárt ülésen 2019. szeptember 19-én [omissis]

[eredeti 8. o.]

[omissis] [az aláírók neve]